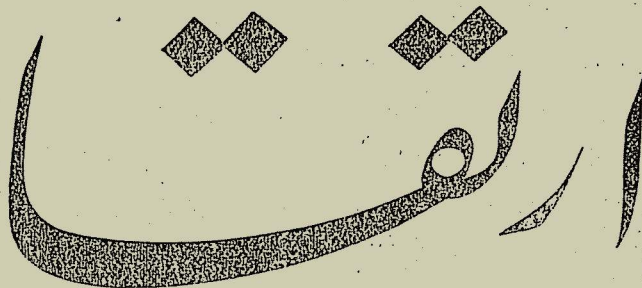

(ارتقا) نك استايول و طشره
ايچون بر سنلاك آونئسى ۳۲
غروشيدر . پوسته بولى مقبولدر .
صحائف بالجله ارباب قله آجيقدر . هر الى قلم
طوتان يازهييلير . مركرى باب عالي
جاده سنده « معلومات » اداره خانه سيدر .

Journal illustré IRTIKA

ادبيات . فنون عسكريه و بحريه .
وناريج و تجارت و زراعت و صنايع
ومعارف و امور نافع و اكلنجيلى فقراندن
باحث مصور جريده در . هر نوع خصوصيات
ايچون غزته نك مديري طاهر بكمه م ا جعت اولنور

Bureaux: 40, rue de la Sublime-Porte,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.

نسخه سى : ۲۰ پاره يه در

شمديلاك جمعه كونلرى نشر اولنور

نسخه سى : ۲۰ پاره يه در

زده کی اقتورلر یوقاروده ایما اولدینی
اوزره برچوق مضرحت بویالره واقعا برقاچ
ساعت ایچون یوزلرینی تزیین ایدیورلر سده
برکرده بونلری صبا حاین یناقلرندن
قالقدینی صرده کورکز. امان اقدم امان !
اونه صورت نهچره! صاریله شیل ارسنده
الوان موجوده خارچنده برنک پندا ایدن
اوچهره صبا ح تووالتی ایچون زواللی بی تقدیر
مشغول ایدر ؟
واقعا اوروپا دده شمدی شواصوله رعایت
اولنه یوراما ایشدیکمه کوره اوراده اصنافلر
طرفندن صانامقده اولان بویاوسائره کونده برقاچ
دفعه بلدی و حفظ الصحه مقتضایینک نظر
دقتندن کچمکده کسه طرفندن آلتازمش.
زده اوجوز اولمق بلیه سنه قالمقندن متحصل
مضرحت خاتمیزی محمودپاشاده کورری اوزرنده
وغلطه نیک یوکسک قالدیریمله سوقاقلرنده
صانامقده اولان وهرکس طرفندن بولنان شیلر
پک فناالقمده اولدینی ایچون اقتورلر دواوجوز اولمه
قاعده سنه، مثالده استمجال کوستردک بونلری
آلوب وقتندن اول مختلری تهلیکه یه القایدیورلر.
بر استاتسیق تنظیمی اقتضا ایتسه اقتور
و اقتریسلردن برچو غنک متورماً عازم عقبا
اولمش بولندقلری تظااهر ایدر بوا یسه هیچ
شبه اولمسونک عرض ایتدیکمز شیلرک
بونلرک وجودلرینی رفته رفته زهرله مهنندن
ایلروکلیور .
اقتورلرده جاری اولان بوحال اقتر -
یسلرده عیناً موجوددر . هله انلرده ده
فنا بریولده ! برکره چیرل چیللاق صحنه ده
عرض اتمام ایتک مطلقا کننیدینی کوزل
کوسترمکه غیرت ایتکده متوقفدر . کوزل
کورنمک ایچون تووالث شرط . دوشنکرکه :
قاری غایت اسمر برتبه وچکین برسنه مالک
اولوب اوکون صحنه ده کی وظیفه سی اون الی
نهایت یکریمی یاشنده بربا کره اولمق و برقاچ
کشی بی تسخیر ایده جک ملاحظه مالک
بولنقدن عبارت اوله جق . بونک حصولی
ایچون ابتدا چهره سننده کی طبیعی قتمرلری
ازاله ایده جک صکرده رنکی اغیرته جق .
مارصیق کی اولان لاری بیاض الیدیونلرله
ستر ایلله جک ؟
آچیدن شکل یاقندن زره قدر فرقی
اولیان بر حاله کیرن چهره ایچون کمان کیده
قاش لازم اما اقتریسده بش اون قیلدن بشقه
قاش دنیله جق شی اولمیدیندن بدنک نصف
عیاسندن بویا ایشنه باشلا یوب صاحتی ترامق
والبسسه کیمک کی توالتک صوکی صاییلان
معاملاتک اجراسنه دکن آره دن درت
ساعتک بر زمان کی . قولانیلان تووالث
مالزمه سی مضر الصحه مواددن مرکب
بولنورسه اوقادینجیزک حیاتی زهرلنش
اولمز می ؟

بونلری بوراده صره ایله بیانز اسکی
اصولدن اولان یوزلک طاقه مسئله سی
ترجیحله اتی قبول ایتدیرمک توصیه سنده
بولنقدن ناشی دکلدر .
لسان ادبیز تیاترو اصطلاحاتی ارسنده
پک فنا برطرز وشکل آلمقده اولسنه نظراً
تبدیل اشکال خصوصی ده پک زیاده غرابت
پیدا ایتکده اولدینندن ومثلاً : قرق بش
باشندن دون اولمبوب انلرک تعبیرنجه طوطیاق
چاغنه ایاق اتمش برقادین اون الی یاشنده کی
قیز رولنه چیقارلدینی صرده : انک
شورولن سیر ایدن سکز یاشنده کی طورونی
شوحالی کولمکدن باسیلمه درجه سنده مشاعده
ایتکده بولنیدینی کورمکده اولدینمزدن
بوجته کده اصلاحی چاره سنه کیدمک پک زیاده
موافق مصاحت اولور .
بناءً علیه تیاترویه دائریازمقده اولدینمز
بیوک برارک عنایت حقله برنجی قسمی
آتمده بوراده موفق اولدینمزدن قسم نایسنده
ازمنه متقدمه تیاترولری حقنده کی معلومات
تاریخیه بی بیانله جزؤ ! اولی ختامه
ایردیررز .

محمد سداد

اخطار — بومطالعاتی بوندن بویله بوغز -
ته منزله یوروته جکز .

تاریخ فنون

حرارتک ماهیتی

عناصراربعه نظریه سی — دو قوتور برنار
نیوانیت حرارت حقنده کی افکار ماضیه -
فرضیه صدور ، فرضیه تلاطم — آریستوت
وایکور طرفدارانی — حرارت ، ضیا ، حر -
کت ، الکتریق مسئله اری — حرور ، ماده
ناریه — هراقلیتک فکری — اون دو قوتورنجی
عصر حکمت شناسانی — نتیجه قطعیه .

[۹۶ نجی نسخه مزدن مابعد]

قبل المیلاد بشننجی عصر میلادی فلاسفه
یونانیه سنندن هراقلیت و طرفدارانی ، ده
اووقت ، حرارتک برقوت مقامنده اولدینی
فکرند بولونیورسده بونلر تصورات فیلسو -
فیه دن بشقه برشی اولمبوب اول امرده اون
آلتنجی عصر نهایتندن (باقون) ، اون
سکرنجی عصرده (ماکر) ، نهایت الامر وبا
خصوص عصرمن حکمت شناسلری طرفندن
مطالعات جدیدده بولونولکجه قدر اعتبارسز
قالدی . ایشته اجرا ایدیلن برطاقم تجارب
مشهوره نیک ال زیاده نظردقت واهیتی جلب
ایده نی آمریقالی رومقوردک موینجده یابدینی
تجربه در .

درخاطر ، یدیلیورکه مومی الیه بوشهرک
دوکه خانه سنده ، ۶ متره چاپنده بر طوب
پارچه سی ، صابندن هنوز تقریق ایدلمدن
بونک اوزرنده بر دلیک یابدی ، متعاقباً بورایه
منفرج بر بورغو تطبیق ایتدی . صاب ،
بورغو اوزرینه دلاک ایدرک دور وحرکت
ایدیوردی ، بونلرک هر ایکسی ده (۱۰)
لیتره صوبی حاوی بر صندوق ایچروسنه
مغطوس ایدیلر . ایکی بچق ساعت صوکره
قاینامش اولان وخبیر ایدن بوسودن آرتق
برداملا بیله قالمادشدی ؛ بو خصوص کو -
ستریوردی که حرکت ، حرارته تحول ایتش
ایدی .

کذلک ، اگر حرکت و دور ایتکده
اولان برشیی برباغ ایله توقیف ایدرسه ک ،
حرکت و یاقوت تخریب و احوالدهش اولمازلر .
حرکت ، ماده کی ، اصلا ضایع اولماز ویا هیچ
اولمازسه ... معدوم اولمادینی کورسیورزیا!
تعدیل اولونیور ، یکی برحرکته انقلاب ایدیور ؛
غیرمرئی ، نهایتاً نهایتاً کوچوک بر وسعنده ،
لکن دلاک ایدلمش اجسامک اجزاسندن ده
زیاده سریع بر حرکت تحول ایدر : ایشته
حرارت بودر .

رومقورده کوره حرارت ، بر تعیردن
یاخود ، ترجیح ایدیلورسه ، اجسامک بر
طرز موجودیتندن ، کیف مالتفق برالجا -
آنک آنی تشکیل ایدن اجزا ایچروسننده
حاصل ایتدیک بر حرکت بسیطه دن باشقه
برشی دکلدر .

انکتره ملی هانری داوی ، مونفولیه کی
بو ذهاب و ملاحظه دن حصه مند اولدی :
آز زمان ظرفنده ، حرارته تحول ایده بیلن
بالکزجه حرکت اولمبوب حرارت دخی
حرکته انقلاب ایده بیله جکی میدانه چیقاردی .
عین سلسله افکارده ، بویوک سه کن
Séguin ۱۸۳۹ ده اشعار ایتدی که برغاز
ویا نجار تبرد ایتدکاری وقت ، ضایع اولان
حرارتک بو مقداری ویا معادلی آچقندن
آچیفه بوسورتله تحصل ایدن عمل میخانیک
صورتنده نمایان اولمشدر .

بو اشتغال آنک کافه سی متعاقب ۱۸۴۳ ده ،
هلبرون (وورتمبرغ) شهری اطباسندن
ژول روبر — مایرک برخطرهنده حرارتک
نظریه میخانیکه سی صورت قطعیه ده ارائه
ایدی . ژول (مانچستر) ، قولدنف (قونهایغ)
قلاوزیوس (زوریخ) ، ماقورن راوکی
(غلاسکو) ، و قومپسون (ادینبرغ) ،
هیرن (قولمار) ، دوپره (ردن) ، غازدن ،
رنیول ، وهرده (پارس) ، وبالخاصه ژوهن
تندال (لوندره) نام ذواتک توغلات مو -
شکافانه سنندن بری بونظریه عموم طرفندن
شایان قبول کورلمشدر .

بر طرز عمومیده افاده ایدرسنه ک ،
« حرارتک نظریه میخانیکه سنده قبول
ایدیلیورکه منابع حرارت ، اثیره ، میانه عمومیه
لاعلی تعیین برحرکت القا ایدر ، بوحرکت
فضا اورتاسنده منبع حرارتدن قابل وزن
ماده یه کیدرکن اجزای فردیه سنک یکدیگریته
مصادمه سنندن غایت بویوک برسرعت اکتساب
ایدر . بریکی ماده ایچون برمصادمه باشلار :
متربک اولدینی ذره لر ، هربری انبساطی
تشکیل ایدن برطرز خصوصی به نظراً آنجق
پک جزئی تبدیل مکان ایدرک هجرت ایدرلر .
لکن بوخصوصده اصرار ایتیملم .

حرارتدن عبارت اولان بوحرکت ،
ضیاک کی ، صدانک کی ، حتی بلکه ده قوه
الکتریقیه نیک کی « اهترازی » اولدینی محتملدر .
« بوحرکتک ماهیتی وحرارت شعاعیه ده
بوحرکتک قرارکاهی اولان ماده حقنده
شبه ایدیلره من . تشععات حروریه ، اثیرک
اهترازات مستعرضه سنندن عبارتدر : طیف
شمسینک ناحیه ضیادارنده ، ضیائی حاصل
ایدن اهترازاتدن بونلر تقریق ایدلمه مشدر .
شوحالده آکلاشیلیور که حرارت ضیا
تولید ایده بیلر ، و بالمتناوبه ضیا حرارت
حاصل ایدر ، الح ... الح .

بو قیاساتدن ته ظهور ایدرسه ایتسون ،
شوحرات نظریه سی ؛ تجربه ایله مرتبه ثبوت
وارمایان هر حکمت طبیعی نظریه سی قبول
ایتدیکمز کی تلقی ایتلی ز ، غلط احتساسة
قایلمایم ، حوادثک علت حقیقیه سی طا -
نیمورز . وامور وخصوصاتک ماهیتی پیش
اطلاغمزدن فرار ایدیور . بزینه (پیرهون) ک
(حقیقت ، بر کردابک قعرنده مختفیدر)
کلامتی ، قایل فلانماربونک (حقیقت ، دائماً
غیرمرئیدر) فقره حکیمانیه سی رهبر اتخاذایده لم .
سبیک بزجه مجهول قالدینی کافه احوال
و وقایعه ، مسائل و مشکلاتک حلیاتی
تصور و تحلیله ترک ایدیورز .

تموجات نظریه حروریه سی ، بو ایجابات
وضروریاتی تسویه ایدیور . بو سایه ده یا -
لکزجه عملک حرارته تحولی آکلاشیلماز ،
بلکه ده ضیا صورتنده نمایان اولان حرارت
شعاعیه یه مبدل اولدینی وعین قوانینی تعقیب
ایدرک ، امتصاص ایدیلن حرارت تبدیل
کیفیت ایتدیک (ذوبان ، تبخیر) و حادثات
سأرده دخی سببیت ویردیک ایضاح اولونور .
خلاصه کلام ، حرارت حرکتدن باشقه
برشی اولمادینی تقدیرده ، حرارته تحول
ایدن عملک عین برمقداری ، عوامل متوسطه
نه اولورسه اولسون ، دائماً عین مقدار
حرارتی حاصل ایدر .

ف . م : نهانی

مدیر مسئول : محمد طاهر

معلومات — طاهرک مطبعه سی